

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania R. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. o przyznanie renty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27
maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokat O. Ł. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych
tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 października 2018 r., III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację R. Ś. (wnioskodawca), wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 10 kwietnia 2018 r., VI U (...), oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. (organ rentowy), mocą której odmówiono wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu nieudowodnienia legitymowania się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym w okresie poprzedzającym złożenie wniosku rentowego (ubezpieczony o sumarycznym stażu wynoszącym 21 lat, 4 miesiące i 10 dni podlegał przed złożeniem wniosku rentowego ubezpieczeniom społecznym w

okresie od 4 maja do 30 września 2005 r. oraz od 10 maja do 31 grudnia 2013 r. zamiast wymaganych 5-ciu lat w okresie 10 lat poprzedzających wniosek).

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca, który złożył wniosek o rentę w maju 2015 r., jest niezdolny do pracy (z datą początkową tej niezdolności od 4 października 2012 r.) ale w okresie od 8 maja 2005 r. do 7 maja 2015 r. posiada okres ubezpieczenia wynoszący zaledwie 1 rok i 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zaś w okresie od 4 października 2002 r. do 3 października 2012 r. okres ubezpieczenia wynoszący 10 miesięcy i 9 dni. Ustalenia w tym zakresie nie uległy zmianie na etapie postępowania apelacyjnego, co stanowiło podstawę dla oddalenia apelacji wnioskodawcy.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której wnioskodawca upatruje w tym, że Sąd Apelacyjny wydał co prawda rozstrzygnięcie zgodne z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego, co w ocenie wnioskodawcy godzi w art. 87 ust. 1 Konstytucji RP przez przypisanie orzecznictwu Sądu Najwyższego prawotwórczej roli. Jednocześnie zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenia art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 5 k.c. przez nieuwzględnienie zasad współżycia społecznego, w tym zasady sprawiedliwości społecznej, przy rozpoznawaniu jego apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zajmował się już kwestią oceny spełnienia wymagań do uzyskania świadczenia. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem w tej kwestii niespełnienie wyznaczonych ustawowo wymagań dotyczących nabycia prawa do świadczenia uniemożliwia uzyskanie odpowiednich świadczeń. Jednocześnie brak jest podstaw prawnych do dokonywania wykładni rozszerzającej lub funkcjonalnej bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa ubezpieczeń społecznych. Sąd

Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że przepisy prawa ubezpieczenia społecznego mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Nie mogą być przeto interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu reguł wykładni aksjologicznej i zasad współżycia społecznego (wyroki Sądu Najwyższego: z 8 grudnia 2005 r., I UK 104/05, LEX nr 176313; z 25 września 2014 r., I UK 39/14, LEX nr 1566716; 22 stycznia 2019 r., II UK 537/17, LEX nr 2609476). W tych okolicznościach i przy tak oczywistym niewypełnieniu przez wnioskodawcę wymagań niezbędnych do nabycia prawa do renty brak jest podstaw do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy. Nie można bowiem uznać jej za oczywiście zasadnej z tego powodu, że Sąd drugiej instancji wyłożył i zastosował przepisy prawa w sposób zgodny z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego. Z zaskarżonego wyroku nie wynika żadną miarą, by orzecznictwu temu przypisano prawotwórczą rolę, lecz jedynie to, że ze znajdujących zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych – rozumianych tak jak przyjęto w jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego z uwzględnieniem wykładni językowej, funkcjonalnej i prokonstytucyjnej, nie można przyznawać prawa do tzw. zwykłej renty osobie, która nie spełnia określonych w prawie warunków co do minimalnego stażu ubezpieczeniowego.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.